EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

رفقًا أهل السنة بأهل السنة

Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!

ʿAbd al-Muḥsin al-ʿAbbād

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Muḥsin ibn Ḥamad al-ʿAbbād al-Badr

Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!

رفقًا أهل السنة بأهل السنة

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: رفقًا أهل السنة بأهل السنة
Ediția I
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Text arab coranic: Tanzil Project, text Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, licența Creative Commons Attribution 3.0 (CC BY 3.0), https://tanzil.net. Textul arab este reprodus fără modificări; fragmentele sunt indicate în referințe.

Cuprins

Introducerea întâi 1
Introducerea a doua 8
1 Binefacerea vorbirii și a exprimării 12
2 Păzirea limbii, astfel încât să vorbească numai bine 15
3 Bănuiala și spionarea 23
4 Blândețea și bunătatea 25
5 Poziția oamenilor Sunnei față de învățatul care greșește: este scuzat, fără a fi declarat inovator ori părăsit 28
6 Tulburarea discreditării și a ruperii legăturilor de către unii oameni ai Sunnei în această vreme și calea de a fi ferit de ea ... 35
7 Inovația punerii oamenilor la încercare prin persoane 45
8 Avertizare împotriva tulburării discreditării și declarării drept inovatori de către unii oameni ai Sunnei în această vreme 49
Indice 54

Introducerea întâi

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah! Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și binecuvântare Profetului nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi și celor care îl iubesc, se țin de Sunna și urmează îndrumarea sa până în Ziua Judecății!

Acestea fiind spuse, în urmă cu câțiva ani, după moartea venerabilului nostru șeic, Šayḫ al-Islām ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, în anul 1420 H., și moartea marelui învățat, șeicul Muḥammad ibn Ṣāliḥ ibn ʿUṯaymīn, în anul 1421 H., Allah să aibă milă de amândoi, între unii oameni ai Sunnei s-au ivit dezbinare și despărțire. Aceasta a rezultat din faptul că unii au început să urmărească greșelile fraților lor dintre oamenii Sunnei și apoi să avertizeze împotriva lor. Cei învinuiți de greșeală au răspuns cu vorbe asemănătoare. Răspândirea acestei tulburări a fost înlesnită de accesul ușor la învinuiri, avertizări și replici prin internet: în el se aruncă orice se dorește, la orice oră din zi sau din noapte, iar oricine dorește preia acele lucruri. Astfel se lărgește ruptura și dezbinarea, iar fiecare se înverșunează pentru persoanele și vorbele care îi plac. Lucrurile nu s-au oprit la declararea greșelilor unor oameni ai Sunnei, ci au ajuns și la atacarea unora care nu susțin acele învinuiri.

La începutul anului 1424 H. am scris un sfat despre aceasta, intitulat *„Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!”*. În introducerea lui am spus: „Fără îndoială, oamenii Sunnei au datoria, în orice timp și loc, să fie uniți și milostivi unii cu alții și să se ajute în bine și evlavie.

Este însă întristător ceea ce s-a petrecut în această vreme între unii oameni ai Sunnei: înstrăinare și neînțelegere, care i-au făcut să se preocupe unii de alții prin discreditare, avertizare și ruperea legăturilor. Datoria era ca eforturile tuturor să fie îndreptate către ceilalți, dintre necredincioșii și adepții inovațiilor care se împotrivesc oamenilor Sunnei, iar între ei să fie uniți, milostivi și să se sfătuiască unii pe alții cu blândețe și bunătate."

După apariția acestei scrieri, câțiva oameni ai Sunnei au obiectat împotriva ei — Allah să ne ierte și pe noi, și pe ei. Am arătat aceasta în cele scrise la sfârșitul lucrării *„Îndemn la urmarea Sunnei, avertizare împotriva inovațiilor și arătarea primejdiei lor"*. Cei care au obiectat sunt printre primii cărora le-am cerut să fie blânzi cu frații lor dintre oamenii Sunnei. Prin *„oamenii Sunnei"* din *„Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!"* nu am avut în vedere grupările și partidele abătute de la calea oamenilor Sunnei și ai comunității, precum cei al căror partid a apărut în al-Manșūra, în Egipt. Întemeietorul acelui partid, șeicul Ḥasan al-Bannā, le-a spus adepților săi: *„Chemarea voastră este mai îndreptățită ca oamenii să vină la ea decât să meargă ea la cineva... căci reunește orice bine, pe când celelalte nu sunt lipsite de neajunsuri!"* Muḍakkirāt ad-daʿwa wa-d-dāʿiya, p. 232, Dār aš-Šihāb.

El a mai spus: *„Poziția noastră față de diferitele chemări care s-au revărsat în această epocă, dezbinând inimile și tulburând gândurile, este să le cântărim cu balanța chemării noastre. Ceea ce corespunde cu ea este binevenit, iar de ceea ce o contrazice ne dezicem. Noi credem că chemarea noastră este cuprinzătoare și nu lasă nicio parte bună a vreunei chemări fără să o cuprindă și să o arate!"* Majmūʿat rasāʾil Ḥasan al-Bannā, p. 240, Dār ad-Daʿwa, 1411 H.

Aceste cuvinte implică faptul că îl primesc cu bucurie pe rāfiḍī dacă este de acord cu ei și se dezic de cel care li se împotrivește, chiar dacă este sunnit pe calea predecesorilor.

La fel sunt cei stabiliți la Londra, care se luptă cu oamenii Sunnei prin cele publicate în revista pe care au numit-o *„As-Sunna"*. Între acestea se află atacarea învățaților din Regatul

Arabiei Saudite și numirea predicatorilor de acolo care le seamănă *„oameni liberi”*, fiindcă își arată împotrivirea față de învățați și îi atacă, îndeosebi pe cei recunoscuți drept autorități dintre ei!

Un om virtuos a scris o lucrare intitulată *„Revista As-Sunna???”*, în care a adunat din revista lor mai multe asemenea lucruri.
La fel sunt cei a căror chemare a apărut la Delhi, în India. Ea nu depășește șase puncte, iar asupra adepților ei predomină neștiința și lipsa înțelegerii religiei. În chemarea lor nu abordează cel mai însemnat dintre lucruri: a-L adora numai pe Allah și a se îndepărta de asociere. Aceasta este chemarea tuturor trimișilor, după cum Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

Noi am trimis în fiecare comunitate un trimis: „Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāġūt!”
Coran 16:36 · fragment

Cei încercați prin invocarea celor din morminte, prin cererea de ajutor de la ei și prin jertfirea pentru ei nu au parte de chemarea lor!
În această introducere întăresc sfatul către tinerii dintre oamenii Sunnei: să se preocupe de cunoaștere și să-și folosească timpul dobândind-o, pentru a câștiga și a se feri de pierderea despre care Trimisul ﷺ a spus:

„Sunt două binefaceri în privința cărora mulți oameni sunt în pierdere: sănătatea și timpul liber.”

Al-Buḫārī, Ṣaḥīḥ (6412), primul hadith din Cartea îmblânzirii inimilor. Printre cele mai însemnate cărți ale învățaților contemporani pe care trebuie să se îngrijească să le citească se află culegerea de fatwa a șeicului nostru, imamul oamenilor Sunnei și ai comunității din vremea sa, șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, Allah să aibă milă de el; hotărârile Comitetului Permanent pentru Cercetare Științifică și Fatwa;

lucrările marelui nostru învățat, șeicul Muḥammad al-Amīn aš-Šinqīṭī, Allah să aibă milă de el, îndeosebi Aḍwāʾ al-bayān fī īḍāḥ al-Qurʾān bi-l-Qurʾān; și lucrările celor doi mari învățați, șeicul Muḥammad ibn Ṣāliḥ al-ʿUṭaymīn și șeicul Muḥammad Nāṣir ad-Dīn al-Albānī, Allah să aibă milă de amândoi.

Îi sfătuiesc și pe căutătorii cunoașterii din fiecare țară să ia folos de la oamenii Sunnei preocupați de cunoaștere din țara lor: de pildă, discipolii șeicului al-Albānī, Allah să aibă milă de el, din Iordania, care au întemeiat după el un centru cu numele său; șeicul Muḥammad al-Maġrāwī din Maroc; șeicul Muḥammad ʿAlī Farkūs și șeicul al-ʿĪd Šarīfī din Algeria; și alții dintre oamenii Sunnei. Sfatul sincer față de oamenii Sunnei cere ca greșeala celui care greșește să-i fie arătată și să nu fie urmat în ea, fără a se dezice de el din această pricină. Să se ia folos de la el, mai ales dacă nu există cineva mai îndreptățit prin cunoaștere și virtute.

Îi sfătuiesc pe tineri să se ferească de preocuparea cu urmărirea scăpărilor căutătorilor cunoașterii și de urmărirea site-urilor care adună aceste scăpări și avertizează împotriva lor din pricina lor. Șeicul Muḥammad ibn Sulaymān al-Ašqar a săvârșit o greșeală gravă atacându-l pe companionul Abū Bakra, Allah să fie mulțumit de el, și relatările sale și preocupându-se de chestiunea autorității femeii și a participării ei la numirea altora. I-am răspuns într-o scriere intitulată *„Apărarea companionului Abū Bakra și a relatărilor sale și dovezile interzicerii autorității femeilor asupra bărbaților”*. Deși avertizez împotriva cumplitei sale scăpări, nu avertizez împotriva scrierilor sale folositoare. Între transmițătorii celor două Ṣaḥīḥ-uri și ai altor colecții sunt oameni cărora li s-a atribuit o inovație, dar ale căror relatări au fost primite, învățații arătând acele inovații pentru ca oamenii să se ferească de ele.

La începutul lunii Ramaḍān din anul 1423 H., cu șase luni înainte de apariția lucrării *„Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!”*, am trimis o scrisoare de sfat unuia dintre cei care au influențat unii tineri ai Sunnei. Mi-a răspuns printr-o scrisoare plăcută în care L-a rugat pe Allah să-l facă să profite de acel sfat și a menționat că îl sfătuise pe cel la care făcusem referire în

scrisoare. Îi cer lui Allah să ne dea mie, lui și tuturor fraților noștri dintre oamenii Sunnei izbândă în ceea ce aduce bine și un sfârșit lăudabil și să ne ferească pe toți de ceea ce aduce pagubă și urmări rele în această lume și în Viața de Apoi. El este Auzitor și Răspunzător.

În acea scrisoare am scris următoarele:

„Vă scriu aceste cuvinte, domnia voastră, sperând să le luați în considerare. *«Religia este sfat sincer»*, iar *«credinciosul este pentru credincios asemenea unei clădiri ale cărei părți se întăresc unele pe altele»*. Printre drepturile musulmanului asupra musulmanului se află sfatul sincer și ajutorul în bine.

1. La recenta noastră întâlnire mi-ați spus că sunteți mai în vârstă decât mine. Eu am intrat în aceste zile în al optulea deceniu de viață; prin urmare, dumneavoastră sunteți mai înaintat în el. Așadar, faptul că m-am numărat printre profesorii dumneavoastră în anul 1381 H. și după el este de felul relatării celor mai mari de la cei mai mici.[1] Unul ca mine și unul ca dumneavoastră au nevoie să se preocupe de cunoașterea folositoare și să lase tot ceea ce produce dezbinare între oamenii Sunnei.

2. V-am auzit spunând cu mult timp în urmă că preocuparea cu hadithul și transmițătorii săi vă ținuse departe de Coran și de cugetarea la înțelesurile sale. Spun acum: vorbirea despre unii oameni ai Sunnei și despre alții v-a ținut departe atât de Coran, cât și de hadith și de cunoașterea Cărții și Sunnei. Din această pricină, în ultima vreme lucrările dumneavoastră de cunoaștere s-au împuținat. Fără îndoială, împotrivirea față de cei care nu sunt dintre oamenii Sunnei și care stârnesc tulburări și micșorează rangul învățaților, pretinzând că aceștia nu înțeleg realitatea, își are locul ei. Însă nu își are locul urmărirea greșelilor oamenilor Sunnei și atacarea lor fiindcă nu sunt de acord cu unele dintre opiniile dumneavoastră. Nu trebuie să vă ocupați prea mult cu aceștia. Dacă se menționează unele dintre greșelile lor, nu trebuie

1 Relatarea celor mai mari de la cei mai mici înseamnă, potrivit Nuzhat an-naẓar, comentariul lui al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar la Nuḫbat al-fikar, că transmițătorul relatează de la cineva mai mic decât el în vârstă, în întâlnirea șeicilor — adică în vechimea întâlnirii lor — ori în rang.

ca ele să vă acapareze, să fie repetate și făcute subiect al adunărilor. În plus, când sunt discutate, vă mâniați și ridicați glasul; pe lângă ceea ce este de evitat în aceasta, vă afectează și sănătatea.

3. În aceste zile s-au răspândit pomenirea criticii și a validării și vorbirea despre unii oameni ai Sunnei și despre alții, apoi publicarea lor pe internet. Aceasta a făcut să vină din Europa, America, Africa de Nord și din alte părți întrebări despre unii dintre cei criticați de dumneavoastră și de șeicul… Șeicul… s-a extins în atacarea onoarei unor șeici și căutători ai cunoașterii din țară și din afara ei, de ale căror prelegeri și lucrări Allah i-a făcut pe oameni să profite, și în avertizarea împotriva lor. Au rezultat îndepărtare și respingere reciprocă. Trimisul ﷺ spune: «Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni! Ușurați și nu îngreunați!» Cel dintre oamenii Sunnei care greșește trebuie încurajat în bine și atenționat asupra greșelii sale, dacă este limpede. Să nu fie apoi respins, părăsit și să nu se avertizeze împotriva folosului luat de la el.

Fiindcă sunteți asociați cu șeicul… și critica este atribuită amândurora, deși cred că nu sunteți de acord cu unele dintre vorbele sale despre persoane, vi se poate atribui totuși ceea ce nu ați spus. De aceea sperăm să nu vă ocupați cu discreditarea oamenilor Sunnei și să adoptați față de el o poziție care să-l oprească la limita sa. Astfel, căutătorii cunoașterii și ceilalți, din țară și din afara ei, se vor feri de vorbe duse de colo-colo și de întrebări nesfârșite: *«Ce spuneți despre critica adusă de cutare ori cutare lui cutare ori cutare?»* De altfel, nu există comparație între dumneavoastră și acea persoană. Dumneavoastră sunteți cunoscut pentru seriozitatea în învățare și predare, aveți lucrări folositoare și v-ați întrecut colegii în vremea studiilor; aveți scrieri utile în cunoaștere. El însă era printre ultimii colegilor săi, cu calificativul de absolvire *«bine»*, nu are o poziție statornică în cunoaștere și nici lucrări, iar îndeletnicirea lui de căpetenie este atacarea onoarei oamenilor. Aveți un exemplu în companionii Trimisului lui Allah ﷺ din ziua de la al-Ḥudaybiyya. Unii dintre

ei au spus mai târziu, regretând cele petrecute: *«O, oameni! Puneți-vă la îndoială propria părere în religie!»*

Îi cer lui Allah să ne dea tuturor izbândă în ceea ce Îl mulțumește, să ne arate adevărul drept adevăr și să ne ajute să-l urmăm și să ne arate neadevărul drept neadevăr și să ne ajute să-l evităm. El este Auzitor și Răspunzător.

Lauda Îi aparține lui Allah, Stăpânul lumilor! Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și binecuvântare robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi!"

Introducerea a doua

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Lauda Îi aparține lui Allah, Cel care a unit inimile credincioșilor, i-a îndemnat la adunare și înțelegere și i-a avertizat împotriva dezbinării și neînțelegerii! Mărturisesc că nu există divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat: a creat și a rânduit, a legiuit și a ușurat și este Milostiv față de credincioși. Mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său, care a poruncit ușurarea și vestea bună, spunând: *„Ușurați și nu îngreunați! Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni!”* O, Allah, binecuvântează-l, dăruiește-i pace și binecuvântare lui, familiei sale curate și companionilor săi, despre care Allah a spus că sunt aspri cu necredincioșii și milostivi între ei, precum și celor care îi urmează în bine până în Ziua Judecății! O, Allah, călăuzește-mă, adu-mi călăuzire și călăuzește prin mine! O, Allah, curățește-mi inima de ranchiună și îndreaptă-mi limba spre adevăr! O, Allah, caut la Tine adăpost de a mă rătăci ori a fi rătăcit, de a aluneca ori a fi făcut să alunec, de a nedreptăți ori a fi nedreptățit, de a mă purta neștiutor ori de a fi tratat cu neștiință!

Acestea fiind spuse:

Oamenii Sunnei și ai comunității sunt cei care urmează ceea ce urmau Trimisul lui Allah ﷺ și companionii săi. Ei sunt numiți după Sunna Trimisului ﷺ, de care a îndemnat să se țină prin cuvintele: *„Urmați Sunna mea și Sunna califilor bine îndrumați și călăuziți de după mine! Țineți-vă de ea și apucați-o cu măselele!”* A avertizat împotriva abaterii de la ea: *„Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este rătăcire.”* Și a spus: *„Cine se întoarce de la Sunna mea*

nu este dintre ai mei." Aceasta este deosebirea față de ceilalți adepți ai patimilor și ai inovațiilor, care au urmat căi pe care nu le urmau Trimisul ﷺ și companionii săi. Crezul oamenilor Sunnei a apărut odată cu trimiterea sa ﷺ; crezurile adepților patimilor s-au născut după vremea sa, unele la sfârșitul epocii companionilor, altele după aceea. Trimisul ﷺ a vestit că cei dintre companionii săi care vor trăi vor prinde această dezbinare și neînțelegere: *„Cel dintre voi care va trăi va vedea multă neînțelegere."* Apoi i-a îndrumat spre calea dreaptă: urmarea Sunnei sale și a Sunnei califilor săi bine călăuziți. A avertizat împotriva lucrurilor nou introduse și a spus că sunt rătăcire. Nu este nici rațional, nici acceptabil ca adevărul și călăuzirea să fi fost ascunse companionilor, Allah să fie mulțumit de ei, și păstrate pentru oameni care vin după ei. Toate acele inovații sunt rele. Dacă în vreuna ar fi fost bine, companionii ar fi ajuns primii la el. Dar ele sunt un rău prin care au fost încercați mulți dintre cei veniți după ei și abătuți de la calea companionilor. Imamul Mālik, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Cei de la sfârșitul acestei comunități nu vor fi îndreptați decât prin ceea ce i-a îndreptat pe cei de la începutul ei."* De aceea oamenii Sunnei sunt numiți după Sunna, iar ceilalți după doctrinele lor false — precum jabriyya, qadariyya, murji'a și imamiyya duodecimană — ori după numele unor persoane, precum jahmiyya, zaydiyya, aš'ariyya și ibāḍiyya. Nu se poate spune că *„wahhabismul"*, atribuit șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, este de acest fel. Oamenii Sunnei din vremea șeicului Muḥammad și de după el nu își iau această denumire, fiindcă el nu a adus ceva nou pentru a-i fi atribuit. El a urmat calea predecesorilor drepți, a făcut cunoscută Sunna, a răspândit-o și a chemat la ea. Cei plini de ură față de chemarea reformatoare a șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb îi dau această denumire pentru a-i tulbura pe oameni și a-i abate de la urmarea adevărului și călăuzirii, astfel încât să rămână în inovațiile lor nou introduse, potrivnice căii oamenilor Sunnei și ai comunității.

Imamul aš-Šāṭibī a spus în Al-Iʿtiṣām (1/79): „ʿAbd ar-Raḥmān ibn Mahdī a spus: Mālik ibn Anas a fost întrebat despre Sunna și a răspuns: *«Este ceea ce nu are alt nume decât Sunna.»* Apoi a recitat:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă: urmați-o! Nu urmați căile care vă despart de calea Lui!"
Coran 6:153 · fragment

Ibn al-Qayyim a spus în Madārij as-sālikīn (3/179): *„Unul dintre imami a fost întrebat despre Sunna și a spus: «Ceea ce nu are alt nume decât Sunna.» Adică oamenii Sunnei nu au alt nume de care să fie legați în afara ei."*

În Al-Intiqāʾ al lui Ibn ʿAbd al-Barr (p. 35), un bărbat l-a întrebat pe Mālik: *„Cine sunt oamenii Sunnei?"* A răspuns: *„Oamenii Sunnei sunt cei care nu au o etichetă după care să fie cunoscuți: nici jahmit, nici qadarit, nici rāfiḍī."*

Fără îndoială, oamenii Sunnei au datoria, în orice timp și loc, să fie uniți și milostivi unii cu alții și să se ajute în bine și evlavie.

Este însă întristător ceea ce s-a petrecut în această vreme între unii oameni ai Sunnei: înstrăinare și neînțelegere, care i-au făcut să se preocupe unii de alții prin discreditare, avertizare și ruperea legăturilor. Datoria era ca eforturile tuturor să fie îndreptate către ceilalți, dintre necredincioșii și adepții inovațiilor care se împotrivesc oamenilor Sunnei, iar între ei să fie uniți, milostivi și să se sfătuiască unii pe alții cu blândețe și bunătate.

Am socotit potrivit să scriu câteva cuvinte de sfat pentru toți aceștia, cerându-I lui Allah să le facă folositoare. Nu doresc decât îndreptarea, atât cât pot, iar izbânda mea este numai prin Allah. În El mă încred și la El mă întorc. Am numit acest sfat *„Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!"*.

Îi cer lui Allah să le dea tuturor izbândă și îndrumare dreaptă, să împace neînțelegerile dintre ei, să le unească inimile, să-i călăuzească pe căile păcii și să-i scoată din întuneric la lumină. El este Auzitor și Răspunzător.

1 Binefacerea vorbirii și a exprimării

نعمةُ النُّطق والبيان

Binefacerile lui Allah asupra robilor Săi nu pot fi numărate ori cuprinse. Printre cele mai mari se află vorbirea, prin care omul își arată intenția, rostește cuvântul drept, poruncește binele și oprește răul. Cel lipsit de ea nu îndeplinește aceste lucruri și nu se poate înțelege cu altul decât prin semne ori prin scris, dacă știe să scrie. Allah, Atotputernicul și Preamăritul, a spus:

﴿وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَآ أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَىٰهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِى هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ ۙ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ﴾

Allah a dat pilda a doi bărbați: unul este mut, nu este în stare de nimic și este o povară pentru stăpânul său; oriunde îl trimite, nu aduce niciun bine. Este el deopotrivă cu cel care poruncește dreptatea și se află pe o cale dreaptă?
Coran 16:76

În explicarea lui s-a spus că este o pildă dată de Allah despre Sine și despre idol; s-a mai spus că este o pildă despre

necredincios și credincios. Al-Qurṭubī (9/149) a spus: *„S-a relatat de la Ibn ʿAbbās, iar aceasta este o explicație bună, fiindcă este cuprinzătoare."* Este limpede neajunsul robului mut care nu-i folosește altuia și de la care stăpânul său nu capătă folos, oriunde l-ar trimite.
Allah, Atotputernicul și Preamăritul, a spus:

﴿فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ﴾

Pe Stăpânul cerului și al pământului! Acesta este un adevăr tot atât de sigur ca faptul că voi vorbiți.
Coran 51:23

Allah a jurat pe Sine Însuși că învierea și răsplătirea faptelor sunt adevărate, așa cum vorbirea celor cărora li se adresează este un fapt real. Aceasta pune în lumină binefacerea vorbirii.
Slăvitul a spus:

﴿خَلَقَ ٱلْإِنسَـٰنَ عَلَّمَهُ ٱلْبَيَانَ﴾

L-a creat pe om și l-a învățat exprimarea.
Coran 55:3-4

Al-Ḥasan a explicat exprimarea prin vorbire. Aceasta scoate în lumină binefacerea vorbirii, prin care omul arată ceea ce dorește.
Preaînaltul a spus:

﴿أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ﴾

Oare nu i-am dat doi ochi, o limbă și două buze?
Coran 90:8-9

Ibn Kaṯīr a spus în exegeza sa: *„«Oare nu i-am dat doi ochi?» — cu care vede; «o limbă» — cu care vorbește și exprimă ceea ce are în suflet; «și două buze» — de care se ajută la vorbire și la mâncat și care îi înfrumusețează fața și gura."*

Se știe că această binefacere este cu adevărat o binefacere numai când vorbirea este folosită pentru bine. Dacă este folosită pentru rău, devine o nenorocire pentru stăpânul ei, iar cel lipsit de această binefacere se află într-o stare mai bună decât el.

2 Păzirea limbii, astfel încât să vorbească numai bine

حفظُ اللِّسان من الكلام إلاَّ في خير

Allah, Atotputernicul și Preamăritul, a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَقُولُواْ قَوۡلٗا سَدِيدٗا يُصۡلِحۡ لَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ فَازَ فَوۡزًا عَظِيمًا﴾

O, voi care credeți! Temeți-vă de Allah și rostiți un cuvânt drept! El vă va îndrepta faptele și vă va ierta păcatele. Cel care ascultă de Allah și de Trimisul Său a dobândit o izbândă măreață.
Coran 33:70-71

Atotputernicul și Preamăritul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٞ رَّحِيمٞ﴾

O, voi care credeți! Feriți-vă de multe bănuieli, căci unele bănuieli sunt păcat! Nu vă spionați și nu vă bârfiți unii pe alții! Ar dori vreunul dintre voi să mănânce carnea fratelui său mort? Ați urî aceasta! Temeți-vă de Allah! Allah este Primitor al căinței, Milostiv.
Coran 49:12

Preaînaltul a spus:

﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾

Noi l-am creat pe om și știm ce îi șoptește sufletul, iar Noi suntem mai aproape de el decât vena jugulară. Când cei doi îngeri înregistrează, așezați la dreapta și la stânga, el nu rostește niciun cuvânt fără să aibă lângă el un veghetor pregătit.
Coran 50:16-18

Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ بِغَيْرِ مَا ٱكْتَسَبُوا۟ فَقَدِ ٱحْتَمَلُوا۟ بُهْتَـٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا﴾

Cei care îi vătămează pe credincioși și pe credincioase fără ca aceștia să fi săvârșit ceva au luat asupra lor o calomnie și un păcat vădit.
Coran 33:58

În Ṣaḥīḥ Muslim (2589), Abū Hurayra a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Știți ce este bârfirea?”* Au răspuns: *„Allah și Trimisul Său știu mai bine.”* A spus: *„Să-l pomenești pe fratele tău prin ceea ce îi displace.”* S-a întrebat: *„Dar dacă fratele meu are ceea ce spun?”* A răspuns: *„Dacă are ceea ce spui, l-ai bârfit; iar dacă nu are, l-ai calomniat.”*

Allah, Atotputernicul și Preamăritul, a spus:

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ إِنَّ ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا﴾

Nu urma ceea ce nu cunoști! Auzul, văzul și inima: despre toate acestea omul va fi întrebat.
Coran 17:36

Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Allah este mulțumit pentru voi de trei lucruri și dezaprobă pentru voi trei lucruri. Este mulțumit să-L adorați și să nu-I asociați nimic și să vă țineți cu toții de frânghia lui Allah, fără să vă dezbinați. Dezaprobă pentru voi vorbele duse de colo-colo, multele întrebări și risipirea averii."

Muslim (1715). Aceste trei lucruri dezaprobate apar și în hadithul lui al-Muġīra, la al-Buḫārī (2408) și Muslim.

Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, a relatat de la Profet ﷺ: *„Fiului lui Adam i-a fost scrisă partea sa de desfrânare, pe care o va întâlni negreșit: desfrânarea ochilor este privirea, a urechilor este ascultarea, a limbii este vorbirea, a mâinii este apucarea, a piciorului sunt pașii, iar inima dorește și tânjește. Părțile intime confirmă aceasta sau o infirmă."* Al-Buḫārī (6612) și Muslim (2657); formularea este a lui Muslim.

Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (10), de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de amândoi, de la Profet ﷺ: *„Musulmanul este cel de limba și mâna căruia musulmanii sunt în siguranță."* Muslim l-a relatat în Ṣaḥīḥ (64), astfel: un bărbat l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ: *„Care dintre musulmani este cel mai bun?"* A răspuns: *„Cel de limba și mâna căruia musulmanii sunt în siguranță."*

Muslim a relatat și de la Jābir (65), cu aceeași formulare ca hadithul lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr de la al-Buḫārī.

Al-Ḥāfiẓ a spus în comentariul hadithului: *„Hadithul are o întindere generală în privința limbii, spre deosebire de mână, căci limba poate vorbi despre cei trecuți, despre cei care există și despre cei care vor apărea după aceea, spre deosebire de mână. Totuși, mâna se poate alătura limbii prin scris, iar efectul ei în aceasta este foarte mare."*

Despre aceasta poetul spune:

„Am scris, știind în ziua în care scriam
că mâna îmi va pieri, iar scrisul ei va rămâne.
Dacă a făcut bine, va fi răsplătită la fel,
iar dacă a făcut rău, eu voi da socoteală."

Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (6474), de la Sahl ibn Saʿd, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Celui care îmi garantează ceea ce se află între fălcile sale și între picioarele sale îi garantez Paradisul."

Prin ceea ce se află între fălci și între picioare se înțeleg limba și părțile intime.

Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (6475), iar Muslim în Ṣaḥīḥ (74), de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Cine crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună bine sau să tacă!"* Acesta este un fragment al hadithului.

An-Nawawī a spus, explicând acest hadith în Comentariul celor patruzeci: *„Aš-Šāfiʿī a spus: «Sensul hadithului este că, atunci când vrea să vorbească, omul trebuie să se gândească. Dacă îi este limpede că nu există vreo vătămare, să vorbească; dacă îi apare vreo vătămare sau are îndoială, să se oprească.»"* A relatat și de la cineva: *„Dacă voi ați cumpăra hârtia îngerilor care vă consemnează faptele, ați tăcea de la multe vorbe."*

Imamul Abū Ḥātim Ibn Ḥibbān al-Bustī a spus în Rawḍat al-ʿuqalāʾ wa-nuzhat al-fuḍalāʾ (p. 45): *„Omul cu judecată are datoria să păstreze tăcerea până când vorbirea îi devine necesară. Cât de mulți regretă după ce vorbesc și cât de puțini regretă după ce tac! Cel mai îndelung nefericit și cel mai greu încercat este cel încercat cu o limbă dezlegată și o inimă închisă."*

A mai spus (p. 47): *„Omul cu judecată are datoria să facă dreptate urechilor sale față de gură și să știe că i s-au dat două*

urechi și o singură gură pentru a asculta mai mult decât vorbește. Când vorbește poate regreta, iar dacă nu vorbește nu regretă. Îi este mai ușor să rețină ceea ce nu a spus decât să retragă ceea ce a spus. Când rostește un cuvânt, acesta îl stăpânește; dacă nu-l rostește, el îl stăpânește."

A mai spus (p. 49): *„Limba omului cu judecată este în urma inimii sale. Când vrea să spună ceva, se întoarce la inimă: dacă este în folosul lui, vorbește; altfel, nu. Neștiutorul își are inima în vârful limbii: orice îi vine pe limbă rostește. Nu și-a înțeles religia cel care nu și-a păzit limba."*

Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (6477), iar Muslim în Ṣaḥīḥ (2988), cu formularea lui Muslim, de la Abū Hurayra, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> *„Robul rostește un cuvânt fără să cerceteze ce cuprinde, iar din pricina lui cade în Foc mai departe decât distanța dintre răsărit și apus."*

La sfârșitul hadithului în care Profetul ﷺ îl sfătuiește pe Muʿāḏ — relatat de at-Tirmiḏī (2616), care a spus: *„Hadith ḥasan ṣaḥīḥ"* — el ﷺ spune: *„Oare altceva îi aruncă pe oameni în Foc pe fețele sau pe nasurile lor decât roadele limbilor lor?"* A spus aceasta drept răspuns la întrebarea lui Muʿāḏ, Allah să fie mulțumit de el: *„O, Profet al lui Allah, vom fi trași la răspundere pentru ceea ce vorbim?"*

Al-Ḥāfiẓ Ibn Rajab a spus în comentariul din Jāmiʿ al-ʿulūm wa-l-ḥikam (2/147): *„Prin roadele limbilor se înțeleg răsplata și pedepsele pentru vorbele interzise. Omul seamănă prin vorbele și faptele sale binele și răul, apoi, în Ziua Învierii, culege ceea ce a semănat. Cine a semănat bine prin cuvânt ori faptă culege cinstire, iar cine a semănat rău prin cuvânt ori faptă va culege mâine părerea de rău."*

A mai spus (2/146): *„Aceasta arată că înfrânarea, stăpânirea și reținerea limbii este temelia întregului bine, iar cel care își stăpânește limba își stăpânește, întărește și pune în ordine treburile."*

A relatat (2/149) de la Yūnus ibn ʿUbayd: *„N-am văzut pe nimeni preocupat de limba sa fără să văd aceasta ca îndreptare în toate*

celelalte fapte ale sale." Și de la Yaḥyā ibn Abī Kaṯīr: *„Niciun om nu și-a îndreptat vorbirea fără să recunosc aceasta în celelalte fapte ale lui și niciun om nu și-a stricat vorbirea fără să recunosc aceasta în celelalte fapte ale lui."*

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ (2581), de la Abū Hurayra, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Știți cine este falitul?"* Au răspuns: *„Falitul dintre noi este cel care nu are nici dirham, nici bunuri."* A spus: *„Falitul din comunitatea mea este cel care vine în Ziua Învierii cu rugăciune, post și zakāt, dar vine după ce l-a insultat pe unul, l-a calomniat pe altul, a luat averea unuia, a vărsat sângele altuia și l-a lovit pe altul. Acestuia i se dă din faptele sale bune și aceluia din faptele sale bune. Dacă faptele sale bune se sfârșesc înainte să fie achitat ceea ce datorează, sunt luate dintre păcatele lor și aruncate asupra lui, apoi este aruncat în Foc."*

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ (2564), de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, un hadith lung, la sfârșitul căruia se spune: *„Îi ajunge unui om ca rău să-l disprețuiască pe fratele său musulman. Tot ce îi aparține musulmanului este inviolabil pentru alt musulman: sângele său, averea sa și onoarea sa."*

Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (1739), iar Muslim în Ṣaḥīḥ, cu formularea lui al-Buḫārī, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi: *„Trimisul lui Allah ﷺ le-a ținut oamenilor o cuvântare în Ziua Jertfei și a spus: «O, oameni, ce zi este aceasta?» Au răspuns: «O zi sacră.» A întrebat: «Ce ținut este acesta?» Au răspuns: «Un ținut sacru.» A întrebat: «Ce lună este aceasta?» Au răspuns: «O lună sacră.» A spus: «Sângele, averile și onoarea voastră sunt inviolabile între voi, asemenea sacralității acestei zile a voastre, în acest ținut al vostru, în această lună a voastră.» A repetat de mai multe ori, apoi și-a ridicat capul și a spus: «O, Allah, am transmis? O, Allah, am transmis?»"* Ibn ʿAbbās a spus: *„Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul meu, acesta este sfatul său către comunitatea sa! Cel prezent să-i transmită celui absent! Nu vă întoarceți după mine necredincioși, tăindu-vă unii altora grumajii!"*

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ (2674), de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Cel care cheamă la călăuzire va avea o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă ceva din răsplățile lor. Cel care cheamă la rătăcire va purta un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă ceva din păcatele lor."

Al-Ḥāfiẓ al-Munḏirī a spus în At-Tarġīb wa-t-tarhīb (1/65), comentând hadithul *„Când moare fiul lui Adam, faptele sale se întrerup, în afară de trei..."*: *„Cel care copiază o cunoaștere folositoare primește răsplata sa și răsplata celor care o citesc, o copiază ori o aplică după el, atât timp cât scrisul său și aplicarea lui dăinuie, potrivit acestui hadith și altora asemănătoare. Cel care copiază ceva nefolositor care atrage păcat poartă povara sa și povara celor care citesc, copiază ori aplică după el, atât timp cât scrisul său și aplicarea lui dăinuie, potrivit hadithurilor amintite despre cel care întemeiază un obicei bun ori rău. Allah știe mai bine."*

Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (6502), de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Allah a spus: «Celui care se arată dușman unui prieten al Meu îi declar război.»"

Acesta este un fragment al hadithului.

3 Bănuiala și spionarea

الظنُّ والتجسُّس

Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجْتَنِبُواْ كَثِيرًا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ ٱلظَّنِّ إِثْمٌۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ﴾

O, voi care credeți! Feriți-vă de multe bănuieli, căci unele bănuieli sunt păcat! Nu vă spionați!
Coran 49:12 · fragment

Acest verset nobil poruncește evitarea multor bănuieli, arată că unele sunt păcat și interzice spionarea. Spionarea este cercetarea defectelor oamenilor și apare în urma bănuielii rele.
Profetul ﷺ a spus:

„Feriți-vă de bănuială, căci bănuiala este cea mai mincinoasă vorbire! Nu căutați vești ascunse, nu vă spionați, nu vă invidiați, nu vă urâți și nu vă întoarceți spatele unii altora! Fiți, robi ai lui Allah, frați!"

Al-Buḫārī (6064) și Muslim (2563).

Conducătorul credincioșilor, ʿUmar ibn al-Ḫaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Să nu presupui despre un cuvânt ieșit de la fratele tău credincios decât bine, atât timp cât îi poți găsi o înțelegere bună."* Ibn Kaṯīr a menționat aceasta în exegeza versetului din Sura al-Ḥujurāt.

Bakr ibn ʿAbd Allāh al-Muzanī a spus, după cum apare în biografia sa din Taḥḏīb at-Taḥḏīb: *„Ferește-te de vorbirea în care,*

dacă ai dreptate, nu ești răsplătit, iar dacă greșești, păcătuiești: bănuiala rea despre fratele tău."

Abū Qilāba ʿAbd Allāh ibn Zayd al-Jarmī a spus, după cum apare în Al-Ḥilya a lui Abū Nuʿaym (2/285): *„Dacă îți ajunge despre fratele tău ceva ce îți displace, caută-i pe cât poți o scuză. Dacă nu găsești, spune-ți: poate fratele meu are o scuză pe care nu o cunosc."*

Sufyān ibn Ḥusayn a spus: *„Am vorbit de rău un om în fața lui Iyās ibn Muʿāwiya. M-a privit în față și a întrebat: «Ai luptat împotriva romanilor?» Am spus: «Nu.» A întrebat: «Dar împotriva celor din Sind, din India sau a turcilor?» Am spus: «Nu.» A zis: «Romanii, cei din Sind, din India și turcii sunt în siguranță față de tine, dar fratele tău musulman nu este?!» După aceea nu am mai făcut-o."* Ibn Kaṯīr, Al-Bidāya wa-n-nihāya, 13/121.

Eu spun: cât de frumos este acest răspuns al lui Iyās ibn Muʿāwiya, cunoscut pentru istețimea sa! Răspunsul este o pildă a istețimii sale.

Abū Ḥātim Ibn Ḥibbān al-Bustī a spus în Rawḍat al-ʿuqalāʾ (p. 131): *„Omul cu judecată trebuie să se țină de siguranță, lăsând spionarea defectelor oamenilor și preocupându-se de îndreptarea propriilor defecte. Cel preocupat de defectele sale în locul defectelor altuia își odihnește trupul și nu-și ostenește inima. De fiecare dată când își descoperă un defect, îi pare mai puțin grav un defect asemănător pe care îl vede la fratele său. Cel care se ocupă cu defectele oamenilor în locul propriilor defecte își orbește inima, își ostenește trupul și ajunge să-și părăsească cu greu propriile defecte."*

A spus (p. 133): *„Spionarea este una dintre ramurile ipocriziei, așa cum buna părere este una dintre ramurile credinței. Omul cu judecată are o părere bună despre frații săi și își păstrează pentru sine grijile și tristețile; neștiutorul are o părere rea despre frații săi și nu se gândește la propriile fărădelegi și mâhniri."*

4 Blândețea și bunătatea

الرِّفق واللِّين

Allah l-a descris pe Profetul Său Muḥammad ﷺ ca având un caracter măreț:

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾

Tu ai, cu adevărat, un caracter măreț.
Coran 68:4

L-a descris prin blândețe și bunătate:

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْ ۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّوا۟ مِنْ حَوْلِكَ﴾

Prin îndurarea lui Allah te-ai purtat blând cu ei. Dacă ai fi fost aspru și cu inima împietrită, s-ar fi risipit din jurul tău.
Coran 3:159 · fragment

Și l-a descris prin milă și compasiune față de credincioși:

﴿لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

A venit la voi un trimis dintre voi. Îi este greu ceea ce vă apasă, este preocupat de voi, iar față de credincioși este plin de compasiune și milostiv.
Coran 9:128

Trimisul ﷺ a poruncit blândețea și a îndemnat la ea: *„Ușurați și nu îngreunați! Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni!”* Al-Buḫārī (69) și Muslim (1734), de la Anas. Muslim a relatat și de la Abū Mūsā (1732), astfel: *„Dați vești bune și nu-i îndepărtați pe oameni! Ușurați și nu îngreunați!”* Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ (220), de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, că, în întâmplarea beduinului care a urinat în moschee, Trimisul lui Allah ﷺ le-a spus companionilor săi:

„Lăsați-l și turnați peste urina lui o găleată de apă! Ați fost trimiși să ușurați, nu să îngreunați.”

Al-Buḫārī a relatat (6927), de la ʿĀʾiša, Allah să fie mulțumit de ea, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„ʿĀʾiša, Allah este Blând și iubește blândețea în toate lucrurile.”* Muslim a relatat (2593): *„ʿĀʾiša, Allah este Blând și iubește blândețea. El dă pentru blândețe ceea ce nu dă pentru asprime și nici pentru altceva.”* Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ (2594), de la ʿĀʾiša, de la Profet ﷺ: *„Blândețea nu se află într-un lucru fără să-l înfrumusețeze și nu este smulsă dintr-un lucru fără să-l urâțească.”* Tot Muslim a relatat (2592), de la Jarīr ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de el, de la Profet ﷺ: *„Cel lipsit de blândețe este lipsit de bine.”*
Allah le-a poruncit celor doi nobili profeți Mūsā și Hārūn, binecuvântarea și pacea fie asupra lor, să-l cheme pe Faraon cu blândețe și bunătate:

﴿ٱذْهَبَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ فَقُولَا لَهُۥ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ﴾

Mergeți la Faraon, căci a întrecut măsura! Vorbiți-i cu vorbă blândă, poate își va aminti ori se va teme.
Coran 20:43-44

Allah i-a descris pe nobilii companioni ca fiind milostivi între ei:

﴿مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ﴾

Muḥammad este Trimisul lui Allah, iar cei care sunt cu el sunt aspri față de necredincioși și milostivi între ei.
Coran 48:29 · fragment

5 Poziția oamenilor Sunnei față de învățatul care greșește: este scuzat, fără a fi declarat inovator ori părăsit

موقف أهل السنَّة من العالم إذا أخطأ أنَّه يُعذر فلا يُبدَّع ولا يُهجَر

După Trimisul lui Allah ﷺ, nimeni nu este ferit de greșeală. Niciun învățat nu scapă de ea. Cel care greșește nu este urmat în greșeala sa, dar nici nu se folosește acea greșeală drept pretext pentru a-l defăima și a avertiza împotriva lui. Puținele sale greșeli sunt trecute cu vederea în mulțimea lucrurilor corecte. Dacă un asemenea învățat a murit, se ia folos din cunoașterea lui, cu grijă de a nu-l urma în greșeală, și se fac rugi și cereri de milă pentru el. Celui în viață, învățat ori căutător al cunoașterii, i se arată greșeala cu blândețe, bunătate și dorința ca el să se ferească de ea și să revină la ceea ce este corect.

Printre învățații trecuți care au avut neajunsuri în anumite chestiuni ale crezului, dar de a căror cunoaștere învățații și căutătorii cunoașterii nu se pot lipsi — lucrările lor fiind chiar referințe importante pentru cei preocupați de cunoaștere — se află imamii al-Bayhaqī, an-Nawawī și Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī.

Despre imamul Aḥmad ibn Ḥusayn Abū Bakr al-Bayhaqī, aḍ-Ḍahabī a spus în As-Siyar (18/163 și următoarele): *„Memoratorul hadithului, marele învățat, transmițătorul temeinic,*

juristul, Šayḫ al-Islām." A mai spus: *„Cunoașterea i-a fost binecuvântată și a alcătuit lucrări folositoare."* Și: *„S-a retras în satul său, dedicându-se adunării și alcătuirii lucrărilor. A întocmit As-Sunan al-kabīr în zece volume, fără seamăn."* A menționat și multe alte cărți ale sale. As-Sunan al-kubrā este tipărită în zece volume mari. A citat de la al-Ḥāfiẓ ʿAbd al-Ġāfir ibn Ismāʿīl: *„Lucrările sale se apropie de o mie de fascicule, în care nu l-a precedat nimeni. A reunit cunoașterea hadithului și jurisprudenței, explicarea defectelor hadithurilor și felul armonizării lor."* Aḍ-Ḍahabī a mai spus: *„Lucrările lui al-Bayhaqī sunt de mare valoare și bogate în foloase. Puțini și-au desăvârșit lucrările asemenea imamului Abū Bakr. Învățatul trebuie să se îngrijească de ele, îndeosebi de As-Sunan al-kubrā."*

Despre imamul Yaḥyā ibn Šaraf an-Nawawī, aḍ-Ḍahabī a spus în Taḍkirat al-ḥuffāẓ (4/259): *„Imamul, memoratorul hadithului, cel fără pereche, pilda de urmat, Šayḫ al-Islām, reperul prietenilor lui Allah... autorul lucrărilor folositoare."* Și: *„Pe lângă lupta cu propriul suflet, respectarea amănuntelor evlaviei și vegherii asupra sa, curățarea sufletului de impurități și de scopurile sale egoiste, era memorator al hadithului, al disciplinelor și transmițătorilor lui, al celui autentic și al celui cu defecte și o căpetenie în cunoașterea școlii juridice."*

Ibn Kaṯīr a spus în Al-Bidāya wa-n-nihāya (17/540): *„Apoi s-a îngrijit de alcătuirea cărților și a adunat mult. Unele le-a încheiat, altele nu. Printre cele încheiate sunt Comentariul la Muslim, Ar-Rawḍa, Al-Minhāj, Ar-Riyāḍ, Al-Aḏkār, At-Tibyān, Taḥrīr at-Tanbīh și corectarea sa, Taḥḏīb al-asmāʾ wa-l-luġāt, Ṭabaqāt al-fuqahāʾ și altele. Între cele neîncheiate — care, dacă ar fi fost încheiate, nu ar fi avut egal în domeniul lor — se află comentariul la Al-Muhaḏḏab, numit Al-Majmūʿ. A ajuns în el la Cartea cametei și a lucrat cu măiestrie, a făcut bine, a adus folos și a cercetat critic cu pricepere. A verificat jurisprudența școlii sale și a altor școli, a cercetat hadithul așa cum se cuvine, cuvintele neobișnuite, limba și lucruri importante care nu se găsesc decât în el... Nu cunosc între cărțile de jurisprudență una mai bună, deși are nevoie încă de multe completări și adăugiri."*

În ciuda întinderii și calității lucrărilor sale, el nu a avut viață lungă. A trăit patruzeci și cinci de ani: s-a născut în anul 631 H. și a murit în 676 H.

Al-Ḥāfiẓ Aḥmad ibn ʿAlī ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī este imamul cunoscut pentru numeroasele sale lucrări. Cea mai însemnată este Fatḥ al-Bārī, comentariul la Ṣaḥīḥ al-Buḫārī, o mare referință pentru învățați. Dintre ele sunt și Al-Iṣāba, Tahḏīb at-Tahḏīb, Taqrīb-ul său, Lisān al-Mīzān, Taʿjīl al-manfaʿa, Bulūġ al-marām și altele.

Dintre contemporani se află marele învățat și specialist în hadith, șeicul Muḥammad Nāṣir ad-Dīn al-Albānī. Nu cunosc în această vreme pe cineva asemenea lui în preocuparea pentru hadith și în întinderea cunoașterii sale despre el. Nu a fost ferit de lucruri pe care mulți le consideră greșeli ale sale: de pildă, preocuparea cu chestiunea vălului și susținerea că acoperirea feței femeii nu este obligatorie, ci recomandată. Chiar dacă ceea ce a spus ar fi adevărat, ar fi dintre adevărurile care ar trebui ținute ascunse, fiindcă unele femei care doresc descoperirea feței s-au sprijinit pe el. Tot astfel sunt cuvintele sale din Șifat ṣalāt an-Nabī: *„Punerea mâinilor pe piept după înclinare este o inovație rătăcitoare”*, deși aceasta este o chestiune de dezacord; afirmația sa din As-Silsila aḍ-ḍaʿīfa (2355), că a nu tăia din barbă ceea ce depășește un pumn este o inovație adăugată; și interzicerea bijuteriilor circulare din aur pentru femei. Deși îi resping poziția în aceste chestiuni, eu nu mă pot lipsi de cărțile lui și consider că nici alții nu se pot lipsi de ele și de folosul lor. Cât de frumos este cuvântul imamului Mālik, Allah să aibă milă de el: *„De la fiecare se primește și se respinge ceva din vorbele sale, în afară de stăpânul acestui mormânt”*, arătând spre mormântul Profetului ﷺ.

Urmează citate de la mai mulți învățați care stabilesc și lămuresc trecerea cu vederea a greșelii învățatului în mulțimea lucrurilor sale corecte:

Saʿīd ibn al-Musayyib (93 H.) a spus: *„Nu există învățat, om nobil ori virtuos fără vreun defect. Dar celui al cărui merit este mai mare decât neajunsul, meritul îi acoperă neajunsul, așa cum celui asupra căruia predomină neajunsurile i se pierde meritul.”* Altul a

spus: *„Învățatul nu este ferit de greșeală. Cine greșește puțin și are dreptate mult este învățat; cine are dreptate puțin și greșește mult este neștiutor."* Ibn ʿAbd al-Barr, Jāmiʿ bayān al-ʿilm wa-faḍlih, 2/48.

ʿAbd Allāh ibn al-Mubārak (181 H.) a spus: *„Când însușirile bune ale omului predomină asupra celor rele, cele rele nu sunt pomenite; când cele rele predomină asupra celor bune, cele bune nu sunt pomenite."* Aḍ-Ḍahabī, Siyar aʿlām an-nubalāʾ, 8/352, ediția I.

Imamul Aḥmad (241 H.) a spus: *„Nu a trecut podul din Ḫurāsān cineva asemenea lui Isḥāq"* — adică Ibn Rāhawayh — *„chiar dacă ne contrazice în unele lucruri. Oamenii nu au încetat să aibă păreri diferite unii de alții."* Siyar aʿlām an-nubalāʾ, 11/371.

Abū Ḥātim Ibn Ḥibbān (354 H.) a spus: *„ʿAbd al-Malik"* — adică Ibn Abī Sulaymān — *„era dintre cei mai buni oameni ai Kūfei și dintre memoratorii ei. Cel care memorează și relatează din memorie este de obicei supus scăpărilor. Nu este drept să se abandoneze hadithul unui șeic temeinic, a cărui integritate este dovedită, din pricina unor scăpări din relatarea sa. Dacă am urma această cale, ar trebui să părăsim hadithurile lui az-Zuhrī, Ibn Ǧurayj, aṭ-Ṭawrī și Šuʿba: ei erau oameni ai memorării și preciziei și relatau din memorie, fără a fi infailibili, încât să nu aibă scăpări în relatări. Dimpotrivă, precauția și ceea ce este mai potrivit în această situație este primirea relatărilor transmițătorului temeinic și lăsarea celor în care s-a dovedit că a greșit, atât timp cât scăpările sale nu devin atât de multe încât să predomine asupra celor corecte. Dacă ajung astfel, atunci merită să fie abandonat."* Aṭ-Ṭiqāt, 7/97–98.

Šayḫ al-Islām Ibn Taymiyya (728 H.) a spus: „Trebuie știut că grupările care se leagă de anumiți conducători în fundamentele religiei și în teologia dialectică sunt de mai multe trepte. Unii s-au abătut de la Sunna în fundamente mari, iar alții numai în chestiuni subtile.

Unii au răspuns altor grupări mai îndepărtate de Sunna decât ei. Ei sunt lăudați pentru neadevărul pe care l-au respins și adevărul pe care l-au spus, dar pot să fi depășit dreptatea în răspuns, tăgăduind o parte din adevăr și rostind o parte din neadevăr. Astfel au respins o inovație mare prin una mai ușoară și

un neadevăr prin altul mai ușor. Aceasta este starea celor mai mulți adepți ai teologiei dialectice care se atribuie Sunnei și comunității.

Dacă asemenea oameni nu fac din ceea ce au inovat o doctrină prin care se despart de comunitatea musulmanilor, pentru care arată prietenie și dușmănie, aceasta este un fel de greșeală, iar Allah, Slăvitul și Preaînaltul, le iartă credincioșilor greșelile de acest fel.

De aceea mulți dintre predecesorii și imamii comunității au căzut în asemenea lucruri: au susținut prin efort de judecată opinii potrivnice celor statornicite în Carte și Sunna. Altfel este cel care arată prietenie celui de acord cu el și dușmănie celui care îl contrazice, dezbină comunitatea musulmanilor, îl declară necredincios și păcătos pe cel care îl contrazice, dar nu pe cel de acord cu el, în chestiuni de opinie și efort de judecată, și socotește îngăduită lupta împotriva potrivnicului, dar nu împotriva celui de acord cu el. Aceștia sunt dintre oamenii dezbinării și neînțelegerilor." Majmūʿ al-fatāwā, 3/348–349.

A mai spus (19/191–192): „Mulți dintre cei care au depus efort de judecată, dintre predecesori și urmași, au spus și au făcut lucruri care sunt inovații fără să știe că sunt inovații: din pricina unor hadithuri slabe pe care le-au crezut autentice, a unor versete din care au înțeles ceea ce nu era intenționat ori a unei opinii pe care au avut-o într-o chestiune în care existau texte ce nu le ajunseseră. Dacă omul se teme de Stăpânul său pe cât poate, intră în cuvintele Sale:

﴿ قُلۡ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذۡنَآ إِن نَّسِينَآ أَوۡ أَخۡطَأۡنَا﴾

Stăpânul nostru, nu ne trage la răspundere dacă uităm ori greșim!
Coran 2:286 · fragment

În relatarea autentică, Allah a spus: *«Am făcut aceasta.»*"

Imamul aḍ-Ḍahabī (748 H.) a spus: *„Dacă un mare imam al cunoașterii are multe lucruri corecte, este cunoscut pentru căutarea*

adevărului, are cunoaștere întinsă și inteligență vădită și este cunoscut pentru dreptate, evlavie și urmarea Sunnei, scăpările îi sunt iertate. Nu-l declarăm rătăcit, nu-l aruncăm deoparte și nu-i uităm meritele. Totuși, nu-l urmăm în inovația și greșeala sa și nădăjduim să se căiască de ele." Siyar aʿlām an-nubalāʾ, 5/271.

A mai spus: *„Dacă, de fiecare dată când un imam greșește prin efortul său de judecată într-o chestiune anume cu o greșeală iertată, ne-am ridica împotriva lui, l-am declara inovator și l-am părăsi, nu ne-ar mai rămâne nici Ibn Naṣr, nici Ibn Manda, nici cei mai mari decât ei. Allah este Cel care călăuzește făpturile către adevăr și este Cel mai milostiv dintre cei milostivi. Căutăm la Allah adăpost de patimă și asprime!"* As-Siyar, 14/39–40.

A mai spus: *„Dacă l-am nesocoti și l-am declara inovator pe fiecare care greșește prin efortul său de judecată, în ciuda credinței sale drepte și a dorinței de a urma adevărul, puțini imami ar mai rămâne în siguranță la noi. Allah să aibă milă de toți prin bunătatea și generozitatea Sa!"* As-Siyar, 14/376.

A mai spus: *„Iubim Sunna și oamenii ei și îl iubim pe învățat pentru urmarea Sunnei și însușirile sale lăudabile. Nu iubim ceea ce a inovat printr-o interpretare admisibilă. Ceea ce contează este mulțimea însușirilor bune."* As-Siyar, 20/46.

Ibn al-Qayyim (751 H.) a spus: *„Cunoașterea meritelor imamilor Islamului, a valorii, drepturilor și rangurilor lor și faptul că virtutea, cunoașterea și sinceritatea lor față de Allah și Trimisul Său nu impun primirea tuturor vorbelor lor; iar faptul că în fatwa lor s-au strecurat chestiuni în care le-a rămas ascuns ceea ce a adus Trimisul și au vorbit potrivit cunoașterii lor, deși adevărul este altfel, nu impune respingerea tuturor vorbelor lor, micșorarea rangului și atacarea lor. Acestea sunt două extreme abătute de la cumpătare; calea dreaptă este între ele: nu îi învinuim de păcat și nici nu-i socotim infailibili."* Apoi a spus: *„Cel care cunoaște Legea revelată și realitatea știe sigur că unui om însemnat, cu o contribuție bună și urme frumoase în Islam și cu rang înalt pentru Islam și oamenii săi, i se poate întâmpla o scăpare sau o greșeală în care este scuzat, ba chiar răsplătit pentru efortul său de judecată. Nu este îngăduit să fie*

urmat în ea, dar nici să-i fie anulată poziția, autoritatea și rangul din inimile musulmanilor." Iʿlām al-muwaqqiʿīn, 3/295.

Ibn Rajab al-Ḥanbalī (795 H.) a spus: *„Allah refuză infailibilitatea oricărei cărți în afară de Cartea Sa. Omul drept este cel care trece cu vederea puținele greșeli ale omului în mulțimea lucrurilor sale corecte."* Al-Qawāʿid, p. 3.

6 Tulburarea discreditării și a ruperii legăturilor de către unii oameni ai Sunnei în această vreme și calea de a fi ferit de ea

فتنة التجريح والهجر من بعض أهل السنَّة في هذا العصر، وطريق السلامة منها

În această vreme unii oameni ai Sunnei s-au preocupat unii de alții prin discreditare și avertizare, din care au rezultat dezbinare, neînțelegere și ruperea legăturilor. Se cuvenea — ba chiar era obligatoriu — să existe între ei iubire și milă și să stea într-un singur rând în fața adepților inovațiilor și patimilor care contrazic oamenii Sunnei și ai comunității. Aceasta se întoarce la două cauze:

Prima: printre oamenii Sunnei din această vreme se află unii a căror îndeletnicire și preocupare de căpetenie este urmărirea și căutarea greșelilor, în cărți ori în înregistrări, apoi avertizarea împotriva celor de la care provin. Printre greșelile pentru care o persoană este discreditată și împotriva ei se avertizează se află, de pildă, colaborarea cu o asociație prin prelegeri ori participarea la întruniri. Șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz și șeicul Muḥammad ibn ʿUṭaymīn, Allah să aibă milă de amândoi, țineau acelei asociații prelegeri prin telefon. I se reproșează intrarea într-un lucru pentru care tocmai acești doi învățați însemnați îi dăduseră o fatwa. Este mai potrivit ca omul să-și pună la îndoială propria

părere decât părerea altuia, mai ales dacă este o opinie pentru care marii învățați au dat o fatwa. După cele petrecute la înțelegerea de la al-Ḥudaybiyya, unii companioni ai Profetului ﷺ spuneau: „O, oameni, puneți-vă la îndoială propria părere în religie!"

Printre cei discreditați sunt unii al căror folos este foarte mare, prin lecții, cărți ori cuvântări. Se avertizează împotriva lor fiindcă nu sunt cunoscuți ca vorbind împotriva lui cutare ori a unei anumite grupări. Discreditarea și avertizarea au ajuns chiar la puținii rămași în unele țări arabe, al căror folos este larg și ale căror eforturi sunt mari în arătarea, răspândirea și chemarea la Sunna. Fără îndoială, avertizarea împotriva unor asemenea oameni taie drumul dintre căutătorii cunoașterii și cei de la care ar putea lua folos în cunoaștere și purtare.

A doua: unii oameni ai Sunnei, când văd greșelile altuia dintre oamenii Sunnei, scriu un răspuns împotriva lui. Acesta răspunde prin alt răspuns. Apoi fiecare se ocupă să citească scrierile vechi și noi ale celuilalt și să-i asculte înregistrările, pentru a culege greșeli și a vâna defecte, unele putând fi simple scăpări de limbă. Face aceasta singur ori prin altcineva. Fiecare încearcă apoi să adune cât mai mulți susținători care să-l condamne pe celălalt. Susținătorii fiecăruia se străduiesc să laude cuvintele celui sprijinit și să-l osândească pe celălalt, obligându-l pe oricine îl întâlnesc să adopte o poziție față de cel pe care nu-l sprijină. Dacă nu face astfel, îl declară inovator, urmând declararea celeilalte tabere, și apoi îl părăsesc. Fapta acestor susținători ai uneia dintre părți, care o osândesc pe cealaltă, este una dintre cele mai mari cauze ale ivirii tulburării și răspândirii ei pe scară largă. Lucrurile se înrăutățesc când fiecare parte și susținătorii ei publică pe internet ceea ce îl discreditează pe celălalt. Tinerii oamenilor Sunnei din diferite țări, ba chiar continente, ajung să urmărească mereu ce se publică pe site-urile unora și altora: vorbe duse de colo-colo, care nu aduc bine, ci pagubă și dezbinare. Susținătorii ambelor părți ajung asemenea celor care trec mereu pe la aviziere ca să vadă ce anunțuri noi au apărut. Seamănă și cu cei pătimași

ai cluburilor sportive, fiecare sprijinind o echipă, între care apar apoi ceartă, înstrăinare și dispută.

Calea de a fi ferit de aceste tulburări este următoarea:

În primul rând, în privința discreditării și avertizării trebuie avute în vedere următoarele:

1. Cel care se ocupă cu discreditarea învățaților și a căutătorilor cunoașterii și cu avertizarea împotriva lor să se teamă de Allah. Să-și cerceteze propriile defecte pentru a scăpa de ele, în loc să se ocupe cu defectele altora. Să aibă grijă să-și păstreze faptele bune și să nu se poarte de parcă nu le-ar mai suporta, împărțindu-le celor pe care a ajuns să-i discrediteze și să-i atace. El are mai multă nevoie decât alții de acele fapte bune în Ziua în care nici averea, nici fiii nu vor folosi, afară de cel care vine la Allah cu o inimă sănătoasă.

2. În locul discreditării și avertizării să se ocupe cu dobândirea cunoașterii folositoare și să fie serios și stăruitor în ea, pentru a lua și a da folos. Este bine pentru om să se ocupe cu învățarea, predarea, chemarea și alcătuirea cărților, dacă poate, pentru a fi dintre cei care clădesc. Să nu se ocupe cu discreditarea învățaților și căutătorilor cunoașterii dintre oamenii Sunnei și cu tăierea căilor prin care se ia folos de la ei, ajungând dintre cei care dărâmă. Un asemenea om preocupat de discreditare nu lasă după moarte o cunoaștere folositoare; oamenii nu pierd prin moartea lui un învățat care le folosește, ci scapă de răul său.

3. Căutătorii cunoașterii dintre oamenii Sunnei, de pretutindeni, să se îndrepte spre cunoaștere, citind cărți folositoare și ascultând înregistrările învățaților Sunnei, precum șeicul Ibn Bāz și șeicul Ibn ʿUṭaymīn, în loc să se preocupe de a-l suna pe cutare ori cutare și de a întreba: „Ce părere ai despre cutare ori cutare?" „Ce spui despre cuvintele lui cutare împotriva lui cutare și ale lui cutare împotriva lui cutare?"

4. Când căutătorii cunoașterii întreabă despre starea unor oameni preocupați de cunoaștere, trebuie să se adreseze conducerii instituției de fatwa din Riad, pentru a întreba despre ei și dacă se poate apela la ei pentru hotărâri și pentru a lua cunoaștere. Cel care cunoaște starea unor persoane anume poate

scrie conducerii instituției de fatwa, arătând ceea ce știe despre ele, pentru a fi cercetat. Astfel, dacă se emite o critică ori o avertizare, ea va veni de la o autoritate pe care te poți sprijini în fatwa și în arătarea celor de la care se ia cunoaștere și cărora li se cer hotărâri. Fără îndoială, autoritatea la care se apelează pentru fatwa în chestiuni este cea la care trebuie să se apeleze și pentru a afla cui i se cere fatwa și de la cine se ia cunoaștere. Nimeni să nu se facă singur autoritate în asemenea lucruri însemnate. Din buna practicare a Islamului de către om face parte părăsirea a ceea ce nu-l privește.

În al doilea rând, în privința răspunsului dat celui care greșește trebuie avute în vedere următoarele:

1. Răspunsul să fie cu blândețe, bunătate și dorință puternică de a-l feri de greșeală pe cel care greșește, atunci când greșeala este limpede și vădită. Trebuie consultate răspunsurile șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, pentru a lua folos din felul în care trebuie dat răspunsul.

2. Dacă greșeala împotriva căreia s-a răspuns nu este limpede, ci este dintre lucrurile în care cel care răspunde poate avea dreptate ori poate greși, trebuie consultată conducerea instituției de fatwa pentru a hotărî. Dacă greșeala este limpede, cel căruia i s-a răspuns trebuie să se întoarcă de la ea: întoarcerea la adevăr este mai bună decât stăruința în neadevăr.

3. Dacă un om i-a răspuns altuia, și-a îndeplinit datoria. Să nu se preocupe apoi cu urmărirea celui căruia i-a răspuns, ci cu acea cunoaștere care îi aduce lui și altora un mare folos. Aceasta era calea șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el.

4. Niciunui căutător al cunoașterii nu-i este îngăduit să-l pună pe altul la încercare, cerându-i să adopte o poziție față de persoana căreia i s-a răspuns ori față de cel care a răspuns: dacă este de acord, scapă, iar dacă nu este de acord, este declarat inovator și părăsit. Nimeni nu poate atribui oamenilor Sunnei o asemenea dezordine în declararea inovației și ruperea legăturilor. Nimeni nu poate nici să-l descrie pe cel care nu urmează acest drum haotic ca diluând metodologia predecesorilor. Îndepărtarea folositoare între oamenii Sunnei este aceea care îi folosește celui

îndepărtat: de pildă, a tatălui față de fiul său, a șeicului față de discipolul său, precum și cea venită de la cineva cu rang și poziție înaltă. Îndepărtarea unor asemenea oameni îi poate folosi celui îndepărtat. Dar dacă unii studenți îi părăsesc pe alții, mai ales pentru lucruri care nu îngăduie aceasta, celui părăsit nu-i folosește deloc; aduce înstrăinare, întoarcerea spatelui și ruperea legăturilor. Šayḫ al-Islām Ibn Taymiyya a spus în Majmūʿ al-fatāwā (3/413–414), vorbind despre Yazīd ibn Muʿāwiya: „Corectă este poziția imamilor: să nu fie ales pentru o iubire aparte și nici blestemat. Chiar dacă a fost păcătos ori nedrept, Allah îi iartă pe păcătos și pe nedrept, îndeosebi dacă a făcut fapte bune mari. Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Profetul ﷺ a spus: «Primei armate care atacă Constantinopolul îi este iertat.» Conducătorul primei armate care l-a atacat era Yazīd ibn Muʿāwiya, iar împreună cu el era Abū Ayyūb al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el…

Trebuie păstrată cumpătarea în aceasta și evitată pomenirea lui Yazīd ibn Muʿāwiya și punerea musulmanilor la încercare prin el, căci aceasta este dintre inovațiile potrivnice oamenilor Sunnei și ai comunității."

A mai spus (3/415): *„La fel sunt dezbinarea comunității și punerea ei la încercare prin ceea ce Allah și Trimisul Său ﷺ nu au poruncit."*

A spus (20/164): *„Nimeni nu are dreptul să așeze în fața comunității o persoană la a cărei cale să cheme și pe baza căreia să arate prietenie și dușmănie, în afara Profetului ﷺ, nici să așeze pentru ea un cuvânt pe baza căruia să arate prietenie și dușmănie, în afara cuvintelor lui Allah și ale Trimisului Său și a ceea ce comunitatea a acceptat în unanimitate. Aceasta este fapta adepților inovațiilor, care își așază o persoană ori o vorbă prin care dezbină comunitatea și pe baza acelei vorbe ori apartenențe arată prietenie și dușmănie."*

A spus (28/15–16): „Dacă profesorul ori îndrumătorul poruncește părăsirea unei persoane, nesocotirea, discreditarea, îndepărtarea ei ori ceva asemănător, trebuie cercetat: dacă a săvârșit un păcat potrivit Legii revelate, este pedepsită pe măsura

păcatului, fără sporire; dacă nu a săvârșit un păcat potrivit Legii revelate, nu este îngăduit să fie pedepsită în vreun fel pentru dorința profesorului ori a altuia.
Profesorii nu au dreptul să-i împartă pe oameni în tabere și să facă ceea ce aduce între ei dușmănie și ură. Să fie, dimpotrivă, ca niște frați care se ajută în bine și evlavie, după cum Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِۚ ﴾

Ajutați-vă în bine și evlavie și nu vă ajutați în păcat și nedreptate!
Coran 5:2 · fragment

Al-Ḥāfiẓ Ibn Rajab a spus în comentariul hadithului *„Din buna practicare a Islamului de către om face parte părăsirea a ceea ce nu-l privește”*, în Jāmiʿ al-ʿulūm wa-l-ḥikam (1/288): *„Acest hadith este unul dintre marile fundamente ale bunei purtări. Imamul Abū ʿAmr ibn aṣ-Ṣalāḥ a relatat de la Abū Muḥammad ibn Abī Zayd, imamul mālikiților din vremea sa, că a spus: «Toată buna purtare și principiile ei se ramifică din patru hadithuri: cuvintele Profetului ﷺ „Cine crede în Allah și în Ziua de Apoi să spună bine sau să tacă”, „Din buna practicare a Islamului de către om face parte părăsirea a ceea ce nu-l privește”, cuvintele sale către cel căruia i-a dat un sfat scurt: „Nu te mânia!” și „Credinciosul îi dorește fratelui său ceea ce își dorește sieși”.»”*

Eu spun: câtă nevoie au căutătorii cunoașterii să se deprindă cu această purtare, care le aduce lor și altora bine și folos, și să se țină departe de răceala și asprimea care nu dau ca rod decât înstrăinare, dezbinare, respingerea inimilor și sfâșierea unirii!

5. Fiecare căutător al cunoașterii care își dorește binele trebuie să se întoarcă de la urmărirea a ceea ce se publică pe internet despre vorbele unora împotriva altora. Când folosește internetul, să se îndrepte către site-uri precum cel al șeicului ʿAbd al-ʿAzīz

ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, citind cercetările și hotărârile sale, ajunse până acum la douăzeci și unu de volume, și hotărârile Comitetului Permanent, ajunse până acum la douăzeci de volume; precum și către site-ul șeicului Muḥammad ibn ʿUṭaymīn, Allah să aibă milă de el, citind numeroasele și întinsele sale cărți și hotărâri.

La încheiere îi sfătuiesc pe căutătorii cunoașterii să-I mulțumească lui Allah pentru izbânda pe care le-a dat-o, făcându-i dintre cei care o caută; să se îngrijească de sinceritate în căutarea ei; să-și dăruiască sufletul și tot ce au prețios pentru a o dobândi și să-și păstreze timpul pentru ea. Cunoașterea nu se dobândește prin dorințe deșarte și prin lăsarea în voia lenei și trândăviei. Yaḥyā ibn Abī Kaṭīr al-Yamāmī a spus: *„Cunoașterea nu se poate dobândi cu odihna trupului."* Muslim a relatat aceasta în Ṣaḥīḥ, cu lanț până la el, între hadithurile despre timpurile rugăciunii. În Cartea lui Allah se află versete, iar în Sunna Profetului Său ﷺ hadithuri care arată noblețea cunoașterii și meritul oamenilor ei. De pildă, cuvintele Preaînaltului:

﴿شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ﴾

Allah mărturisește că nu există divinitate demnă de adorare în afară de El, și îngerii și cei înzestrați cu cunoaștere.
Coran 3:18 · fragment

Și:

﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Spune: „Sunt oare deopotrivă cei care știu și cei care nu știu?"
Coran 39:9 · fragment

Și:

﴿يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمْ وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍ﴾

Allah îi va ridica în trepte pe cei dintre voi care cred și pe cei cărora li s-a dat cunoaștere.
Coran 58:11 · fragment

Și:

﴿ وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا ﴾ ﷺ

Spune: „Stăpânul meu, sporește-mi cunoașterea!"
Coran 20:114 · fragment

Dintre hadithuri sunt cuvintele sale ﷺ: *„Celui căruia Allah îi dorește bine îi dă înțelegere în religie."* Al-Buḫārī (71) și Muslim (1037). Hadithul arată că unul dintre semnele că Allah îi dorește bine robului este să-i dea înțelegere în religie, căci prin ea Îl adoră pe Allah cu înțelegere limpede și îi cheamă pe alții cu înțelegere limpede. Și cuvintele sale ﷺ: *„Cel mai bun dintre voi este cel care învață Coranul și îl predă."* Al-Buḫārī (5027). Și: *„Allah ridică prin această Carte unele neamuri și coboară prin ea altele."* Muslim (817). Și: *„Allah să lumineze fața omului care a auzit cuvintele mele, le-a reținut și le-a transmis așa cum le-a auzit!"* Este un hadith mutawātir, relatat de peste douăzeci de companioni; am menționat relatările lor în cartea mea *„Studiu asupra hadithului «Allah să lumineze fața omului care a auzit cuvintele mele», din perspectiva transmiterii și înțelegerii"*. Și: *„Celui care merge pe o cale căutând cunoaștere, Allah, Atotputernicul și Preamăritul, îi deschide prin aceasta o cale dintre căile Paradisului. Îngerii își coboară aripile de mulțumire față de căutătorul cunoașterii. Pentru învățat cer iertare cei din ceruri, cei de pe pământ și peștii din adâncul apei. Meritul învățatului față de adorator este precum meritul lunii în noaptea plină față de celelalte astre. Învățații sunt*

moștenitorii profeților; profeții nu au lăsat moștenire nici dinar, nici dirham, ci au lăsat cunoașterea. Cine o ia a luat o parte îmbelșugată." Este un hadith ḥasan prin susținerea altor relatări, consemnat de Abū Dāwūd (3628) și alții. Pentru cercetarea transmiterii sale vezi Ṣaḥīḥ at-Targ̱īb wa-t-tarhīb (70) și comentariul la Musnad al-imām Aḥmad (21715). Al-Ḥāfiẓ Ibn Rajab a explicat acest hadith într-o scriere separată. Prima propoziție apare într-un hadith din Ṣaḥīḥ Muslim (2699). Și cuvintele sale ﷺ: *„Când moare omul, fapta lui se întrerupe, în afară de trei: o milostenie continuă, o cunoaștere din care se ia folos ori un copil drept care se roagă pentru el."* Muslim (1631). Și: *„Cel care cheamă la călăuzire are o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă ceva din răsplățile lor. Cel care cheamă la rătăcire poartă un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca aceasta să scadă ceva din păcatele lor."* Muslim (2674).

Îi sfătuiesc pe toți să-și păstreze timpul și să-l umple cu ceea ce le aduce bine, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Sunt două binefaceri în privința cărora mulți oameni sunt în pierdere: sănătatea și timpul liber."* Al-Buḫārī, Ṣaḥīḥ (6412), primul hadith din Cartea îmblânzirii inimilor. În această carte (11/235, împreună cu Al-Fatḥ) a inclus o relatare de la ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el: *„Lumea aceasta a pornit îndepărtându-se, iar Viața de Apoi a pornit apropiindu-se. Fiecare dintre ele are fii. Fiți dintre fiii Vieții de Apoi și nu fiți dintre fiii acestei lumi! Astăzi este faptă fără socoteală, iar mâine va fi socoteală fără faptă."*

Îi sfătuiesc să se ocupe cu ceea ce îi privește, în locul celor care nu îi privesc, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Din buna practicare a Islamului de către om face parte părăsirea a ceea ce nu-l privește."* Hadith ḥasan, relatat de at-Tirmiḏī (2317) și alții, al doisprezecelea din Cele patruzeci ale lui an-Nawawī.

Îi sfătuiesc la cumpătare și la calea de mijloc între exagerare și nepăsare, între exces și neglijență, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Feriți-vă de exagerare în religie! Pe cei dinaintea voastră i-a nimicit exagerarea în religie."* Hadith autentic, relatat de an-Nasāʾī și alții,

dintre hadithurile Pelerinajului de Adio. Vezi cercetarea transmiterii în al-Albānī, As-Silsila aṣ-ṣaḥīḥa (1283).

Îi sfătuiesc să se ferească de nedreptate, potrivit hadithului qudsī: *„O, robii Mei! Eu Mi-am interzis nedreptatea și am făcut-o interzisă între voi, așa că nu vă nedreptățiți unii pe alții!”* Muslim (2577). Și potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Feriți-vă de nedreptate, căci nedreptatea va fi întunecimi în Ziua Învierii!”* Muslim (2578).

Îi cer lui Allah să le dea tuturor izbândă în dobândirea cunoașterii folositoare, în aplicarea și chemarea la ea cu înțelegere limpede; să-i adune pe adevăr și călăuzire și să-i ferească de tulburările văzute și ascunse. El este Ocrotitorul acestui lucru și are putere asupra lui. Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și binecuvântare robului și Trimisului Său, Profetul nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi și celor care îi urmează în bine până în Ziua Judecății!

Cele două teme următoare sunt consemnate la sfârșitul lucrării *„Îndemn la urmarea Sunnei, avertizare împotriva inovațiilor și arătarea primejdiei lor”*. Am socotit potrivit să le includ aici pentru legătura lor cu *„Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!”*.

7 Inovația punerii oamenilor la încercare prin persoane

بدعة امتحان الناس بالأشخاص

Printre inovațiile condamnabile apărute în această vreme se află faptul că unii oameni ai Sunnei îi pun pe alții la încercare prin persoane. Motivul poate fi asprimea față de persoana prin care sunt încercați ori lauda exagerată față de alta. Dacă rezultatul încercării corespunde cu ceea ce dorește cel care o impune, omul primește bun venit, laudă și elogiu. Altfel, partea lui este discreditarea, declararea drept inovator, părăsirea și avertizarea împotriva lui. Urmează citate din Šayḫ al-Islām Ibn Taymiyya: la început, declararea drept inovație a încercării prin persoane din asprime față de ele, iar la sfârșit, declararea drept inovație a încercării prin alte persoane din laudă exagerată față de ele. El, Allah să aibă milă de el, a spus în Majmūʿ al-fatāwā (3/413–414), vorbind despre Yazīd ibn Muʿāwiya: „Corectă este poziția imamilor: să nu fie ales pentru o iubire aparte și nici blestemat. Chiar dacă a fost păcătos ori nedrept, Allah îi iartă pe păcătos și pe nedrept, îndeosebi dacă a făcut fapte bune mari. Al-Buḫārī a relatat în Ṣaḥīḥ de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Profetul ﷺ a spus: *«Primei armate care atacă Constantinopolul îi este iertat.»* Conducătorul primei armate care l-a atacat era Yazīd ibn Muʿāwiya, iar împreună cu el era Abū Ayyūb al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el…

Trebuie păstrată cumpătarea în aceasta și evitată pomenirea lui Yazīd ibn Muʿāwiya și punerea musulmanilor la încercare prin el, căci aceasta este dintre inovațiile potrivnice oamenilor Sunnei și ai comunității."

A mai spus (3/415): *„La fel sunt dezbinarea comunității și punerea ei la încercare prin ceea ce Allah și Trimisul Său ﷺ nu au poruncit."*

A spus (20/164): *„Nimeni nu are dreptul să așeze în fața comunității o persoană la a cărei cale să cheme și pe baza căreia să arate prietenie și dușmănie, în afara Profetului ﷺ, nici să așeze pentru ea un cuvânt pe baza căruia să arate prietenie și dușmănie, în afara cuvintelor lui Allah și ale Trimisului Său și a ceea ce comunitatea a acceptat în unanimitate. Aceasta este fapta adepților inovațiilor, care își așază o persoană ori o vorbă prin care dezbină comunitatea și pe baza acelei vorbe ori apartenențe arată prietenie și dușmănie."*

A spus (28/15–16): „Dacă profesorul ori îndrumătorul poruncește părăsirea unei persoane, nesocotirea, discreditarea, îndepărtarea ei ori ceva asemănător, trebuie cercetat: dacă a săvârșit un păcat potrivit Legii revelate, este pedepsită pe măsura păcatului, fără sporire; dacă nu a săvârșit un păcat potrivit Legii revelate, nu este îngăduit să fie pedepsită în vreun fel pentru dorința profesorului ori a altuia.

Profesorii nu au dreptul să-i împartă pe oameni în tabere și să facă ceea ce aduce între ei dușmănie și ură. Să fie, dimpotrivă, ca niște frați care se ajută în bine și evlavie, după cum Allah Preaînaltul a spus:

﴿ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ ﴾

Ajutați-vă în bine și evlavie și nu vă ajutați în păcat și nedreptate!"
Coran 5:2 · fragment

Dacă în această vreme ar fi îngăduit ca oamenii să fie puși la încercare printr-o persoană pentru a afla cine este dintre oamenii Sunnei și cine nu, cel mai îndreptățit ar fi Šayḫ al-Islām, muftiul lumii și imamul oamenilor Sunnei din vremea sa, șeicul nostru

ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, mort la 27 Muḥarram 1420 H. Allah să aibă milă de el, să-l ierte și să-i sporească răsplata! Cei de seamă și oamenii de rând l-au cunoscut pentru întinderea cunoașterii, mulțimea folosului, sinceritatea, blândețea, compasiunea și grija pentru îndrumarea și îndreptarea oamenilor. Așa îl socotim, fără a garanta înaintea lui Allah curăția cuiva. Avea o cale aparte în chemarea la Allah, în a-i învăța pe oameni binele, în poruncirea binelui și oprirea răului, caracterizată prin blândețe și bunătate în sfatul său și în numeroasele răspunsuri date altora. O cale dreaptă care îi îndreaptă pe oamenii Sunnei, fără să-i combată;[2] îi ridică, fără să li se împotrivească; îi înalță, fără să-i înfiereze. O cale care adună și nu dezbină, unește și nu sfâșie, îndrumă și nu risipește, ușurează și nu îngreunează. Câtă nevoie au cei preocupați de cunoaștere și cei care o caută să urmeze această cale dreaptă și această metodă măreață, care aduce bine musulmanilor și îndepărtează paguba de la ei!

Adepții și cei urmați care au căzut în această încercare trebuie să se elibereze de această cale care i-a dezbinat pe oamenii Sunnei și i-a făcut dușmani unii altora. Adepții să abandoneze încercarea și tot ceea ce rezultă din ea: ură, părăsire și ruperea legăturilor. Să

2 Printre cei atinși de săgețile discreditării și împotrivirii unor oameni care se forțează în aceasta, dar care au primit îndreptare, sprijin și încurajare de la venerabilul șeic ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, se află doi oameni virtuoși care predau în Moscheea Profetului, iar lecțiile lor sunt difuzate la radio. Unul dintre ei predă acolo de peste cincizeci de ani. Prima dată când l-am văzut predând acolo a fost după sezonul pelerinajului din anul 1376 H. După ce șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz a trecut de la conducerea Universității Islamice din Medina la conducerea Cercetării Științifice și Fatwa din Riad, de fiecare dată când îl întâlneam mă întreba despre lecțiile din Moscheea Profetului și despre profesorii de acolo și întreba în mod deosebit despre acel om virtuos.
Al doilea se ocupă de cunoaștere și se îngrijește de predare: predă în Moscheea Profetului, în Jeddah și în Mecca. Am auzit de la un profesor al Universității Islamice din Medina că a intrat în moscheea șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz din Mecca și l-a găsit pe acel om virtuos ținând o lecție în prezența venerabilului șeic. Când veneau întrebările din lecție, răspundea șeicul ʿAbd al-ʿAzīz, Allah să aibă milă de el.
Acestea sunt două exemple ale îndreptării, sprijinului și încurajării pe care le dădea celor preocupați de predarea cunoașterii.

fie frați uniți, care se ajută în bine și evlavie. Iar cei urmați să se dezică de această cale în care au fost urmați și să-și declare dezicerea de ea și de fapta celor care o practică. Astfel, adepții scapă de această încercare, iar cei urmați scapă de răspunderea de a fi pricinuit încercarea și pagubele pe care le aduce lor și altora.

8 Avertizare împotriva tulburării discreditării și declarării drept inovatori de către unii oameni ai Sunnei în această vreme

التحذير من فتنة التجريح والتبديع من بعض أهل السنة في هذا العصر

Aproape de inovația punerii oamenilor la încercare prin persoane este ceea ce se petrece în această vreme: un mic grup dintre oamenii Sunnei a fost prins în discreditarea unor frați ai lor dintre oamenii Sunnei și declararea lor drept inovatori. Au rezultat părăsire, ruperea legăturilor și tăierea căii de a lua folos de la ei. Unele asemenea discreditări și declarații se întemeiază pe socotirea drept inovație a ceea ce nu este inovație. De pildă, cei doi învățați însemnați ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz și Ibn ʿUṭaymīn, Allah să aibă milă de amândoi, i-au dat unei grupări o fatwa să intre într-un anumit lucru, considerând aceasta de folos. Micului grup nu i-a plăcut hotărârea și a reproșat-o acelei grupări. Lucrurile nu s-au oprit aici, ci reproșul s-a mutat asupra celor care colaborează cu ea prin prelegeri, descriși drept oameni care diluează metodologia predecesorilor. Totuși, acești doi învățați însemnați îi țineau acelei grupări prelegeri prin telefon.

Tot astfel s-a avertizat împotriva participării la lecțiile unei persoane fiindcă nu vorbește împotriva lui cutare ori a unei anumite grupări. Un fost student al meu de la Facultatea de Šarīʿa

a Universității Islamice a purtat partea cea mai mare din aceasta. A absolvit în anul 1395–1396 H., pe locul 104 din promoția de 119 absolvenți.[3] Nu este cunoscut pentru preocuparea cu cunoașterea; nu cunosc să aibă lecții de cunoaștere înregistrate ori vreo carte de cunoaștere, mică sau mare. Îndeletnicirea sa de căpetenie este discreditarea multor oameni ai Sunnei, declararea lor drept inovatori și avertizarea împotriva lor. Acest critic nu ajunge nici la glezna unora dintre cei criticați, atât de mare este folosul lecțiilor, prelegerilor și lucrărilor lor. Uimirea nu se sfârșește când un om cu judecată ascultă o casetă a lui cu înregistrarea unei lungi convorbiri telefonice între Medina și Algeria. Cel întrebat a mâncat acolo carnea multor oameni ai Sunnei, iar cel care întreba și-a risipit averea fără drept. Numărul celor despre care s-a întrebat a trecut de treizeci: între ei un ministru, oameni mari și mici și un mic grup pentru care nu este de plâns. De această înregistrare a scăpat cel despre care nu s-a întrebat în ea, iar unii dintre cei scăpați nu au scăpat de alte înregistrări ale lui cuprinse pe internet. El are datoria să se oprească din a mânca din carnea învățaților și a căutătorilor cunoașterii. Tinerii și căutătorii cunoașterii au datoria să nu dea atenție acelor discreditări și declarații de inovație care păgubesc și nu folosesc, ci să se ocupe cu acea cunoaștere folositoare care le aduce bine și un sfârșit lăudabil în această lume și în Viața de Apoi. Al-Ḥāfiẓ Ibn ʿAsākir, Allah să aibă milă de el, a spus în Tabyīn kaḍib al-muftarī (p. 29):

3 Aceste informații despre el și despre absolvenți sunt luate din „Absolvenții Universității din anul 1384/1385 până în anul 1395/1396 H." și din „Ghidul Universității Islamice pentru anul 1395/1396 H.". Au fost tipărite pe când eram principalul responsabil al Universității Islamice. Amândouă cuprind câte o prefață a mea și se află în biblioteca mea.
Acest fost student care discreditează a negat într-una dintre casetele sale fără frâu și fără măsură că ar fi dintre studenții mei, spunând că nu își amintește să fi intrat la ei în clasă decât o singură dată, la o oră de suplinire! Este uimitor că își amintește pretinsa oră de suplinire, dar uită ori se preface că uită o oră săptămânală de jurisprudență, timp de un întreg an de studiu! În acea vreme aveam o muncă administrativă în universitate: veneam într-una dintre zilele săptămânii să țin două lecții în două clase, apoi mă întorceam la munca administrativă. Nu aveam ore de suplinire. Numeroșii săi colegi, cei 118 absolvenți, cunosc acest adevăr și nu îl ignoră.

„Să știi, frate — Allah să ne ajute pe noi și pe tine să dobândim mulțumirea Sa și să ne facă dintre cei care se tem de El așa cum se cuvine — că, într-adevăr, carnea învățaților, mila lui Allah fie asupra lor, este otrăvită, iar felul lui Allah de a-i demasca pe cei care îi micșorează este cunoscut." În „Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!" am inclus multe versete, hadithuri și relatări despre păzirea limbii de atacarea oamenilor Sunnei, îndeosebi a învățaților dintre ei. Cu toate acestea, scrierea nu i-a plăcut acestui critic. A numit-o nepotrivită pentru publicare și a avertizat împotriva ei și a răspândirii ei. Fără îndoială, cel care vede această critică și citește scrierea constată că judecata este într-o vale și scrierea în alta. Este așa cum spune poetul:

„Ochiul poate tăgădui lumina soarelui din pricina unei inflamații,
iar gura poate tăgădui gustul apei din pricina bolii."

Cât despre cuvintele fostului student care critică *„Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!"*: *„De pildă, se spune că metodologia șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz și a șeicului Ibn ʿUṭaymīn diferă de metodologia celorlalți oameni ai Sunnei. Aceasta este fără îndoială o greșeală: adică ei nu dau multe răspunsuri, dar răspund celui care contrazice; dacă aceasta ar fi adevărat, ar fi potrivnic metodologiei oamenilor Sunnei și ai comunității și ar fi, în realitate, un atac la adresa celor doi șeici și a altora despre care s-ar putea spune aceasta!"*

Răspunsul are mai multe aspecte:

Primul aspect: scrierea nu spune că șeicul ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, nu dă multe răspunsuri. Dimpotrivă, răspunsurile sale sunt numeroase. În scriere (p. 51) se spune: „Răspunsul să fie cu blândețe, bunătate și dorință puternică de a-l feri de greșeală pe cel care greșește, atunci când greșeala este limpede și vădită. Trebuie consultate răspunsurile șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, pentru a lua folos din felul în care trebuie dat răspunsul."

Al doilea aspect: nu am discutat metodologia șeicului Ibn ʿUṭaymīn, Allah să aibă milă de el, în răspunsuri, fiindcă nu cunosc vreo lucrare mică ori mare a lui în acest domeniu. L-am

întrebat pe unul dintre discipolii săi apropiați, care mi-a spus că nu știe să aibă vreun răspuns. Aceasta nu îl micșorează, fiindcă era preocupat cu stabilirea și răspândirea cunoașterii și cu alcătuirea cărților.

Al treilea aspect: metodologia șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, diferă de a fostului student care discreditează și a celor asemenea lui. Calea șeicului se caracterizează prin blândețe, bunătate și grija ca cel sfătuit să ia folos și să fie luat de mână către calea siguranței. Criticul și cei asemenea lui se caracterizează prin asprime, îndepărtarea oamenilor și avertizare. Pe mulți dintre cei discreditați în înregistrările sale, șeicul ʿAbd al-ʿAzīz îi lăuda, se ruga pentru ei și îi îndemna să cheme și să-i învețe pe oameni. Îndemna și la a lua folos și cunoaștere de la ei.

Așadar, nu i-am atribuit șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz lipsa răspunsului către alții, iar despre Ibn ʿUṭaymīn nu am vorbit în chestiunea răspunsurilor. Cele spuse de critic nu corespund cu ceea ce este în scriere și sunt una dintre cele mai limpezi dovezi ale confuziei și lipsei sale de verificare. Dacă așa se poartă cu un text scris, cum va fi cu ceea ce nu este scris?!
Cât despre cuvintele celui care critică scrierea: „Eu, de fapt, am citit scrierea și am cunoscut poziția oamenilor Sunnei față de ea. Poate ați văzut răspunsurile unor învățați și șeici. Nu cred că răspunsurile se vor opri aici: mai sunt și alții care vor răspunde, căci, după cum spune poetul:

«A venit Šaqīq, înfățișându-și sulița;
și printre verii tăi se află sulițe.»"

Răspunsul este că oamenii Sunnei pe care îi are în vedere sunt cei a căror metodologie diferă de cea a șeicului ʿAbd al-ʿAzīz, Allah să aibă milă de el, pe care am arătat-o mai înainte. Prin aceste cuvinte el trezește zelul celor pe care nu-i cunoaște să atace scrierea, după ce trezise zelul celor cunoscuți. Eu, în realitate, nu am înfățișat o suliță, ci un sfat pe care criticul și cei asemenea lui nu l-au primit. Sfatul pentru cel sfătuit seamănă cu leacul pentru bolnav. Unii bolnavi folosesc leacul, chiar amar, pentru folosul pe care îl nădăjduiesc. Iar pe unii dintre cei sfătuiți patima îi oprește

de la sfat: nu îl primesc, ba chiar avertizează împotriva lui. Îi cer lui Allah pentru toți izbândă, călăuzire și ocrotire de uneltirea și viclenia lui Satana.

Alături de fostul student care discreditează s-au aflat trei persoane:[4] două în Mecca și Medina, amândouă foști studenți ai mei la Universitatea Islamică din Medina. Primul a absolvit în anul 1384–1385 H., al doilea în 1391–1392 H. Al treilea se află în extremitatea sudică a țării. Al doilea și al treilea i-au descris pe cei care distribuie scrierea ca inovatori: o declarare generală și globală. Nu știu dacă au știut ori nu că au distribuit-o învățați și căutători ai cunoașterii care nu sunt descriși prin inovație. Sper să-mi trimită, dacă există, observațiile pe care și-au întemeiat această declarare generală, pentru a le cerceta.

Șeicul ʿAbd ar-Raḥmān as-Sudays, imam și predicator al Moscheii Sacre, a ținut de la amvonul ei o cuvântare în care a avertizat împotriva atacurilor oamenilor Sunnei unii asupra altora. Atragem atenția asupra ei, fiindcă este importantă și folositoare.

Îi cer lui Allah să le dea tuturor izbândă în ceea ce Îl mulțumește, în înțelegerea religiei, statornicia în adevăr și preocuparea cu ceea ce îi privește în locul a ceea ce nu îi privește. El este Ocrotitorul acestui lucru și are putere asupra lui. Allah să-l binecuvânteze, să-i dăruiască pace și binecuvântare Profetului nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi!

4 Cei trei care s-au alăturat fostului student criticând scrierea: primul a spus că are câteva observații asupra ei; al doilea l-a numit pe cel care o distribuie un om al patimii ori un naiv; al treilea I-a mulțumit lui Allah că oamenii Sunnei i-au răspuns și au respins-o și l-a numit pe cel care o distribuie inovator!

Indice

bănuială	23
blândețe	2, 10, 25–26, 28, 38, 47, 51–52
cunoaștere	4, 6–7, 22, 28, 33, 36–38, 41–43, 47, 51–52
dezbinare	1, 5, 10, 35, 37, 40
inovație	4, 10, 30, 32, 45, 49, 51, 53
limbă	13–14, 19–20, 37
Sunna	1, 3, 10, 31–33, 36, 41

EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Fiți blânzi unii cu alții, oameni ai Sunnei!

Un îndemn la păzirea limbii, bunăvoință și blândețe între oamenii Sunnei. Autorul vorbește despre sfatul sincer, greșelile învățaților, bănuială și ruperea legăturilor, arătând căile prin care neînțelegerile pot fi întâmpinate cu dreptate și răbdare.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro